

היבטים פסיכולוגיים וסוציולוגיים בהוראה סילבוס תשע"ח

מס' קורס: 13010164 סמסטר א', 13010165 סמסטר ב'

זמן הקורס: יום שלישי 16:00-18:00

שם המרצה + מייל: ד"ר אורית אלפי, pikard@bgu.ac.il

שעות קבלה: בתיאום מראש

יעדי ההוראה

בקורס יוצגו היבטים של פסיכולוגיה התפתחותית, חברתית וקוגניטיבית בעבודת המורה. המטרה היא לפתח את רגישות המורה להבדלים בין-אישיים, לספק לו כלים להיענות לצרכי התלמידים, ולהגביר את יכולתו להתמודד עם קשיים מיוחדים כולל לקויות למידה ובעיות רגשיות. במהלך הקורס יסקרו מודלים תיאורטיים וממצאים אמפיריים בתחומים כגון אינטליגנציה, מוטיבציה ותקשורת בין אישית, תוך הדגשה של תפקיד המורה בקידום הרווחה האישית של התלמיד.

נושאי הקורס

סמסטר א'	סמסטר ב'
1. מאפיינים פסיכולוגיים של ההוראה	1. יצירת אקלים חברתי חיובי בכיתה
2. בעיות התנהגות והטיפול בהן	2. השאלון הסוציומטרי ויישומי
3. בניית השיחה האישית עם תלמידים	3. תוכנית אולבאוס למניעת אלימות
3. הצבת גבולות – כלים מעשיים	4. תוכנית קלמן להתמודדות עם הצקות
4. "התקליט השבור" – השגת היענות	5. תיאורית המגע ויישמוה לאקלים הכיתה
5. סמכות המורה ומקורותיה	6. התמודדות עם ילדים דחויים ומבודדים
6. עבודה מול הורי התלמידים	7. התנהגויות סיכוניות של בני נוער
7. התמודדות עם לקויי למידה	8. אובדנות ופארה-אובדנות בבני נוער
8. קשיים לימודיים ומוטיבציה	9. התייחסות להתנהגות מעוררת דאגה
9. אסטרטגיות פיצוי של תלמידים עם קשיים	9. הפרעות אכילה אצל בני נוער
10. חרדת בחינות : הגדרות ומאפיינים	10. התייחסות להתנהגות מעוררת דאגה
11. טיפול בחרדת בחינות – המישור הרגשי	12. התמכרויות של בני נוער
12. טיפול בחרדת בחינות –מרכיב קוגניטיבי	13. התייחסות להתנהגות מעוררת דאגה

דרישות הקורס והרכב ציון

נוכחות חובה

בקורס יינתנו 2 מבחנים כאשר משקלו של כל אחד מהם 50%

וכן תרגיל תצפית חובה אשר ללא הגשתו לא יינתן ציון

סה"כ - 100%

ציון עובר 70 .

ביבליוגרפיה

אלפי, אורית (2010). *לאן נוליך את העלבון?*. [גרסה אלקטרונית]. אתר פסיכולוגיה עברית:

<http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=2541>

אלפי, א. (2011). *נלחמים בויתור*. [גרסה אלקטרונית]. אתר פסיכולוגיה עברית:

<http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=2652>

אלפי, א. (2012). *מעגל, סיפור וקסם: שלוש התערבויות כיתתיות לטיפול באלימות מילולית*. [גרסה

אלקטרונית]. אתר פסיכולוגיה עברית: <http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=2833>

בארקלי, ר. (1999) הכרת ילדכם הסרבן, מתוך *הילד הסרבן* עמ' 65-13. הוצאת גלילה.

גרין, ר. (2003) ילד עם סלים / מתוך *ילד פיצוץ*

דיווני, ג. (2000) סקירה כללית על ה"כוחות" שמשפיעים על ילדים כיום, מתוך *ילדים טובים התנהגות בעייתית*. עמ' 32-24. הוצאת מטר.

סגל, ש. ושמעוני, ש. (2000) תרומתו האפשרית של המורה בהפחתת חרדת בחינות. מתוך: **חרדת בחינות**.

סמילנסקי, מ. (1991). הפרעות אכילה מתוך: **אתגר ההתבגרות: צרכים, לחצים והתמודדות**. עמ' 165-148. הוצאת רמות.

סמילנסקי, מ. (1991) התאבדויות של בני נוער. מתוך: **אתגר ההתבגרות: צרכים, לחצים והתמודדות**. עמ' 79-47. הוצאת רמות.

עומר, ח. (2000) **שיקום הסמכות ההורית**. הוצאת מודן.

Hargreaves, A. (1998) The emotional practice of teaching. *Teaching and Teachers Education*. 14(8) : 835 – 854.

Levine, M.P (1994) Normative developmental challenges and dieting and eating disturbances in middle school girls. *International Journal of Eating Disorders* 15 (1) 11-20.

Olweus, D. (1996) What we can do about bullying. *Bulling At School*. 61 – 107. Blackwell.

Pines, A.M. (2002). Teacher burnout : A psychodynamic existential perspective.. *Teachers and Teaching : Theory and Practice*, 8(2) :121 – 140

Course Name: [The Caring Teacher : Skills and Knowledge](#)

Dr. Orit Alfi

Goals:

The course presents aspects of developmental, social and cognitive psychology in the teacher's work. The aim is to increase the teacher's sensitivity to individual differences, to explore ways of responding to students' needs, including students with learning disabilities and emotional problems. Theoretical models and empirical regarding topics like intelligence, motivation and interpersonal communication will be explored, while emphasizing teachers' role in advancing students' well-being.

Course Chapters:

First Semester	Second Semester
<ol style="list-style-type: none"> 1. Psychological aspects of teaching 2. Behavior problems 3. Dialog with students 4. Setting the limits 5. Broken record – achieving compliance 6. Teachers' authority and its sources 7. Working with students' parents 8. Learning disabilities 9. Learning difficulties and motivation 10. Compensation strategies 11. Test anxiety 12. Treating test anxiety-emotional level 13. Treating test anxiety-cognitive level 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Creating positive social climate 2. The socio metrical questionnaire 3. Preventing violence 4. Preventing bulling 5. Contact theory 6. Helping rejected and isolated children 7. Risky behaviors 8. Suicidal behavior 9. Eating disorders 10. Addictions

Requirements:

Attendance - Mandatory	
Tests	% 50 each semester
Total	100%

Bibliography:

Alfi, O., Katz I., and Assor, A. (2004) Supporting teachers' willingness to allow temporary, competence supporting frustration. Journal of Education for teachers. Volume 30, Number 1 , 27 – 41.

Alfi, O. (2011). How do we respond to insults ? Teachers' training in dealing with harmful and offensive situations. Hebrew Psychology website
<http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=2541>

Alfi, O. (2012) Fighting withdrawal : promoting motivation to change in children who give up on learning. Hebrew Psychology website <http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=2652>

Alfi, O. (2012) A circle, a story, and magic : Three classroom interventions for dealing with verbal bullying. Hebrew Psychology website <http://www.hebpsy.net/articles.asp?id=2833>

Hargreaves, A. (1998) The emotional practice of teaching. *Teaching and Teachers Education*. 14(8) : 835 – 854.

Levine, M.P (1994) Normative developmental challenges and dieting and eating disturbances in middle school girls. *International Journal of Eating Disorders* 15 (1) 11-20.

Olweus, D. (1996) What we can do about bullying. *Bulling At School*. 61 – 107. Blackwell.

Pines, A.M. (2002). Teacher burnout : A psychodynamic existential perspective.. *Teachers and Teaching : Theory and Practice*, 8(2) :121 – 140

Yariv, E. (1999) *Silence in class : A guide to maintaining discipline*. Reches publishing (Hebrew)